

Compendi de normes...

Ramon Sangles i Moles,
Compendi de normes d'estil: manual per a redactors i correctors,
Llengua Nacional,
Barcelona 2008.

Amb la brevetat i la precisió pròpies d'un compendi, el llibre de Ramon Sangles i Moles és un útil manual per a redactors i correctors. L'autor, director de la revista *Llengua Nacional*, explica –en els mots de presentació– que, en aquest

llibre, «a més de formular-hi els consells típics dels llibres d'estil, hi recollim temes que s'han publicat o reflectit en la nostra revista i que considerem encara poc coneguts dels professionals de la llengua». Hi destaquen, sobretot, textos de dos grans experts de la llengua: Albert Jané i Josep Ruaix.

El volum s'estructura en nou parts: convencions i definicions, paginació i redacció, puntuació, marques tipogràfiques, reglamentacions d'ús, precisions lèxiques i sintàctiques, qüestions controvertides, tràmits oficials i, per últim, bibliografia.

Un cop presentats l'alfabet fonètic internacional, l'alfabet català i els signes de puntuació i tipogràfics, vénen unes llistes de mots que cal pronunciar correctament, ja sigui amb essa sonora ja sigui amb essa sorda (p.e., *asil / etcètera*), i uns altres en els quals cal no desplaçar erròniament l'accent (p.e., *intèrfon, Hèlsinki*). Sota l'epígraf «Definicions lingüístiques» s'expliquen termes com *afèresi, anacolut, anàfora, apòcope, apòdosi*, etc., sovint amb exemples il·lustratius. Seguidament hom dona uns quants

consells sobre la paginació i l'organització d'un text, sobre títols, subtítols i marques d'ordre, i sobre notes i reclams, oferint-ne exemples pràctics; i, semblantment, pel que fa a llistes bibliogràfiques.

Les parts dedicades a puntuació i marques tipogràfiques contenen l'essencial sobre la coma, el punt, el punt en els parèntesis, el punt en les cometes, els punts suspensius, els dos punts, l'interrogant, la cursiva, les cometes, els parèntesis, la barra inclinada, els claudàtors, el guió i el guionet.

De la pàgina 67 a la 108 el llibre tracta les reglamentacions d'ús, bo i oferint unes llargues llistes sobre l'ús de la majúscula en la seva funció distintiva (p.e., *el riu Ter / el Golf Pèrsic / el parc Balmes / el Camp de Mart*); semblantment a propòsit de les abreviacions (abreviatures, sigles, acrònims, símbols, etc.), de l'apostrofació de l'article, de la fórmula de datació, dels dies i mesos escrits de manera abreujada, de l'expressió de l'hora, d'adverbis i locucions de temps, dels tractaments, de com especificar les adreces i, per últim, de nombres i quantitats.

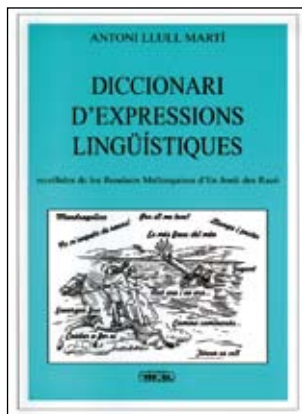
Les «Precisions lèxiques i sintàctiques» són a propòsit de l'ús de les preposicions *per* i *per a*, dels pronoms adverbials *en* i *hi*, de les preposicions *a* i *en*, de l'ús de *mentre* i *mentre que*, *assecar* i *eixugar*, *què* i *que*, *cadascun* i *cadascú*, *gaire* i *molt*, l'expressió *fer temps* i els adjectius *prop* i *mateix*; encara en aquesta part hi trobem els usos impropis de la preposició *a* regida, quan s'ha d'escriure *li*, *l'hi*, *la hi*, etc., quan cal usar *ser* o *estar*, l'abús del mot *només* i de l'expressió *acabar amb*.

En la part titulada «Qüestions controvertides» hom tracta tres punts: les normes sobre el guionet, el neologisme *blog* i les duplicacions femenines innecessàries; finalment, en la part de tràmits oficials s'expliquen els passos que cal fer per a tenir el nom o els cognoms ben escrits (p.e., *Sangles* i no pas *Sanglas*, i *Moles* i no pas *Molas*) i es detalla com cal preparar un currículum.

En resum, un compendi: sucint, però substancial. Desitgem que contribueixi a millorar l'ús lingüístic. ◆

CARLES RIERA

Diccionari d'expressions

Antoni Lluell Martí,
Diccionari d'expressions lingüístiques,
Editorial Moll,
Mallorca 2008.

Antoni Lluell Martí (Manacor, 1935), escriptor i professor de català, ha dedicat moltíssimes hores del seu lleure a la investigació històrico-

lingüística amb el conreu especial de l'aspecte lúdic i alhora pedagògic del català. Té una trentena i escaig d'obres publicades en aquesta rara especialitat, amb gloses, endevinalles, palíndroms, proverbis, antropònims, etc., tots d'una vàlua indiscutible per als especialistes d'aquesta branca. Va ser un dels fundadors del *Butlletí de la Societat d'Onomàstica*.

En aquesta obra mestra amb què ens acaba de sorprendre, el *Diccionari d'expressions lingüístiques*, l'autor enriqueix el nostre patrimoni lingüístic tant pel contingut com per l'extensió i la qualitat. El lector hi trobarà, al llarg de quasi 400 pàgines en quarta, més de 5.500 entrades amb les locucions, dites i refranys que ha anat recollint i classificant amb paciència monacal al llarg de dècades. Tot aquest repertori l'ha anat extraient del pou sense fons que conté l'aplec de *Rondalles mallorquines* (24 toms) que Mn. Antoni M. Alcover (1862-1932), encara ben jove i ja «bruixat per la llengua» –en paraules de l'autor–, arreplegà arreu de l'illa de

Mallorca, sobretot de boca de la gent de la ruralia de finals del segle XIX i inicis del XX. Lèxic, ai las!, darrerament tan malmès pels canvis tecnològics i el frec amb els nouvinguts d'arreu del món que tants canvis semàntics hi introdueixen. Avui aquest *Diccionari* ja resulta una joia de valor inestimable.

L'obra que comentem, pulcrament editada per la prestigiosa editorial Moll, dins la col·lecció de grans obres «Els treballs i els dies» –aquesta n'és el núm. 54–, honora la col·lecció fundada pel venerable filòleg Francesc de B. Moll, coautor amb l'esmentat Mn. Alcover del *Diccionari català-valencià-balear*. El *Diccionari d'expressions lingüístiques* de Lluell Martí conté una introducció explicativa de com s'ha elaborat el llibre, a qui s'adreça especialment i de com treure'n el màxim de profit en les consultes. És altament senzill i pedagògic el seu ús per l'enfocament que li dona, pensat perquè el puguí llegir qualsevol persona amb les competències de parla i lectura del català. Per això, Antoni Lluell

hi defuig els tecnicismes, les abreviatures i les sigles, tan usuals en les obres adreçades als estudiosos, més exigents en el camp de la filologia. Així i tot, Déu n'hi do la utilitat que hi trobaran els lexicòlegs interessats en el registre col·loquial del vocabulari de les Illes, molt del qual encara resta ben viu, sobretot entre la gent major.

Cada entrada és constituïda per una expressió, de la qual s'explica el significat, acompanyada d'un exemple d'ús, extret d'una rondalla, amb indicació del tom, de la pàgina d'on prové i de la freqüència d'ús. Vegeu-ne un exemple, agafat a l'atzar:

De cop i bolei, 'de sobte'. «Un dematí, de cop i bolei, s'hi presenta la Mort i li entima, sense més cerimònies: /—Ola! jaïet, anem amb mi.» IV, 68*.

En resum: un llibre que no pot mancar a la biblioteca de consulta de cap filòleg ni de cap lector de les *Rondalles* i escrits amb el saborino dels escriptors en català de Mallorca. ◆

GABRIEL BARCELÓ BOVER